

ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଣିଷର ପ୍ରଗତି

ଆଜିକାଲିର ମଣିଷ ଜୀବନ ଯାପନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାଚୀନ ଯୁଗର ମଣିଷ ଅପେକ୍ଷା ବିଭିନ୍ନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପାଇଅଛି । ସେ ପାଉଥିବା ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ଯେପରି : ସ୍କୁଲ, ପକ୍କାରାସ୍ତା, ଟେଲିଫୋନ

ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ

ଆଜିକାଲି ମଣିଷର ଜୀବନ ଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀ ସରସ, ସୁନ୍ଦର ଓ ସୁଖମୟ ହୋଇଅଛି । ସେ ନିଜର ବୁଦ୍ଧି ଖଟାଇ ସୁନ୍ଦର ବାସସ୍ଥାନମାନ ନିର୍ମାଣ କରି ସେଥିରେ ବସବାସ କରୁଅଛି । ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ସହଜରେ ଯାତାୟାତ କରପାରୁଛି । ସେଥିପାଇଁ ସାଇକେଲ, ମଟର ସାଇକେଲ, ରେଳଗାଡ଼ି, ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଆଦିର ସାହାଯ୍ୟ ନେଉଅଛି । ପାଠ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ମଣିଷ ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ମଧ୍ୟ ଖୋଲିଅଛି । ସେହିପରି ରୋଗର ଚିକିତ୍ସା ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ପାଷ୍ଟିକେନ୍ଦ୍ର ଓ ଡ଼ାକ୍ତରଖାନାମାନ ମଧ୍ୟ ଖୋଲାଯାଇଅଛି । ସମ୍ବାଦପତ୍ର, ରେଡ଼ିଓ, ଟେଲିଭିଜନ, ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଦେଶ ବିଦେଶର ଖବର ଅତି ସହଜରେ ଓ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପାଇପାରୁଅଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଟେଲିଫୋନ ଓ ମୋବାଇଲ ଦ୍ଵାରା ମଣିଷ ଦେଶ ବିଦେଶରେ ଥିବା ତା'ର ପରିଚିତ ବନ୍ଧୁ ଓ ସଂପର୍କୀୟମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ପାରୁଅଛି ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମଣିଷ ପରି ପ୍ରାଚୀନ କାଳର ମଣିଷର ଜୀବନ ଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀ ସହଜ ଓ ସୁଖକର ନଥିଲା । ସେ ବହୁ ଅସୁବିଧା ଓ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିଲା । ମାତ୍ର ସେ ସେଥିରେ ଦବି ନ ଯାଇ ସାହସର ସହିତ ତା'ର ଜୀବନଯାତ୍ରା ପଥରେ ଆସୁଥିବା ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲା । ନିଜର ବୁଦ୍ଧି ଓ କୌଶଳ ବଳରେ ସେ ସବୁକୁ ଅତିକ୍ରମ କଲା । ଏହିପରି ମଣିଷ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଜର ବୁଦ୍ଧି, ବିବେକ, କୌଶଳ ଆଦି ପ୍ରୟୋଗ କରି ବିକାଶ ପଥରେ ନିଜକୁ ଆଗେଇ ନେଇଛି ।

ଆସ, ଆମେ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଣିଷର ଜୀବନ ଓ ସଭ୍ୟତାର କିପରି ବିକାଶ ଘଟିଛି, ସେ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ତୁମେ ଜାଣିଥିବା ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ନାମ ଲେଖୁ ସେଗୁଡ଼ିକ କେଉଁ କାମରେ ଲାଗେ ଲେଖ ।

ଯେପରି

ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ନାମ	ଏହାର ବ୍ୟବହାର
କୋଦାଳ	ମାଟି ଖୋଳିବା ପାଇଁ

ମଣିଷ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଓ କୌଶଳଗୁଡ଼ିକର କ୍ରମବିକାଶ

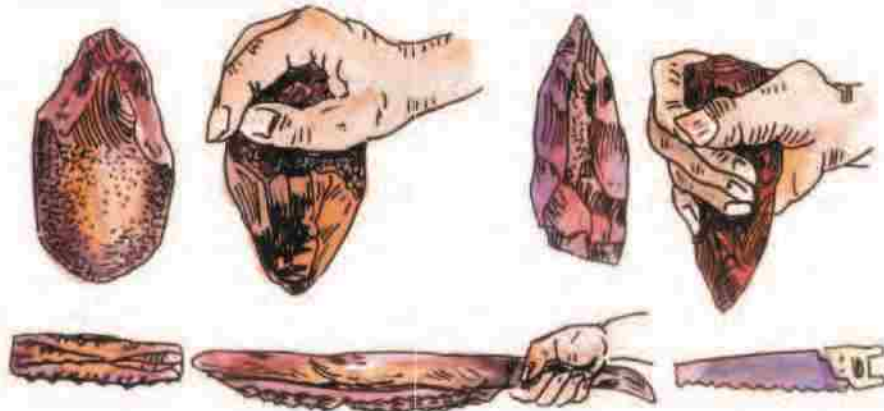
ଖାଦ୍ୟ ଓ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ ସନ୍ଧାନରେ ପ୍ରାଚୀନକାଳର ମଣିଷ ଏଣେ ତେଣେ ଘୁରି ବୁଲୁଥିଲା । ବଣ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଫଳମୂଳ ସଂଗ୍ରହ କରି ଖାଉଥିଲା । ପଥରକୁ ଅସ୍ତ୍ରଭାବେ ପ୍ରୟୋଗ କରି ମଣିଷ ଶିକାର କରିବା ଶିଖିଲା । ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ କଞ୍ଚାମାଂସ ମଧ୍ୟ ତା'ର ଖାଦ୍ୟ ହେଲା । କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳରେ ଶିକାର ସରିଗଲେ ସେ ବେଶୀ ଶିକାର ମିଳୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳକୁ ଚାଲି ଯାଉଥିଲା । ସେତେବେଳେ ମଣିଷର ବାସଗୃହ ତିଆରି ସଂପର୍କରେ ବିଶେଷ ଧାରଣା ନ ଥିଲା । ସେ ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁଙ୍କ ଦାଉରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଗୁମ୍ଫାରେ ରହିଲା ।

ପୁରାତନ କାଳର ମଣିଷର ପ୍ରଧାନ ଶତ୍ରୁ ଥିଲେ ହିଂସ୍ର ଜନ୍ତୁ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାଘ, ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଧାନ ଥିଲେ । ମଣିଷ ସେହି ସବୁ ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜକୁ ବହୁତ ଦୁର୍ବଳ ମନେ କରୁଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ଆକ୍ରମଣରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ଗଛରେ ଚଢ଼ି ଲୁଚି ରହୁଥିଲା । ବେଳେବେଳେ ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ ପଶି ନିଜକୁ ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା କରୁଥିଲା । ମାତ୍ର ପୁରାତନକାଳର ମଣିଷ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ ଏପରି ଲୁଚି ରହିବା ତା'ପକ୍ଷରେ ସବୁ

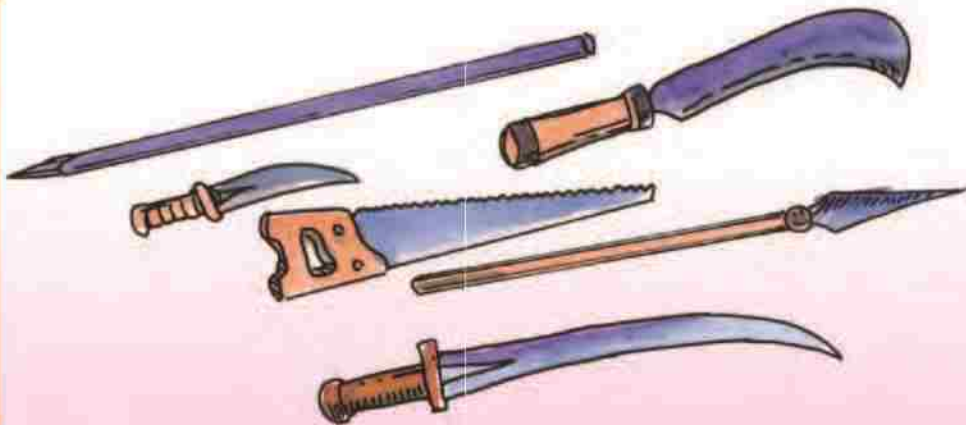
ସମୟରେ ବୁଦ୍ଧିମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ଚିତ୍ରା କଲା ଓ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ଦାଉରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷାକରିବା ପାଇଁ ଉପାୟମାନ ବାହାର କଲା ।

ଆଦିମ ମଣିଷ ପଥର ଖଣ୍ଡକୁ ପଥର ସହ ଘଷି ମୁନିଆ ଓ ଧାରୁଆ ପଥର ଖଣ୍ଡ ତିଆରି କଲା । ଧାରୁଆ ପଥର ଖଣ୍ଡକୁ ବାଡ଼ିର ଗୋଟିଏ ପଟରେ ଲଗାଇଲା । ଅନ୍ୟ ପଟକୁ ହାତରେ ଧରି ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ବଢ଼ାଇ ଭଳି ବ୍ୟବହାର କଲା । କ୍ରମଶଃ ପଥରରୁ ଶାବଳ, କୁରାଡ଼ି, ଛୁରୀ ଆଦି ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ତିଆରି କଲା । ପଥର ବ୍ୟତୀତ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ହାଡ଼କୁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରି ପୁରାତନ କାଳର ମଣିଷ ବିଭିନ୍ନ ଧାରୁଆ ଅସ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ଶତ୍ରୁ ଦାଉରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କଲା ।

ପରିସ୍ଥିତି ଓ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ଫଳରେ ମଣିଷର ବୁଦ୍ଧି, ଜ୍ଞାନ ଓ କୌଶଳ ବଢ଼ି ଚାଲିଲା । ସେ ଲୁହା ଉଦ୍ଭାବନ କଲା । ଲୁହାର ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଯଥା : ଖଣ୍ଡା, ବଢ଼ାଇ, କଟୁରୀ, ଛୁରୀ, ଶାବଳ, ନିହାଣ, କୁରାଡ଼ି, କରତ ଆଦି ତିଆରି କଲା ଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ କାମରେ ଲଗାଇଲା ।

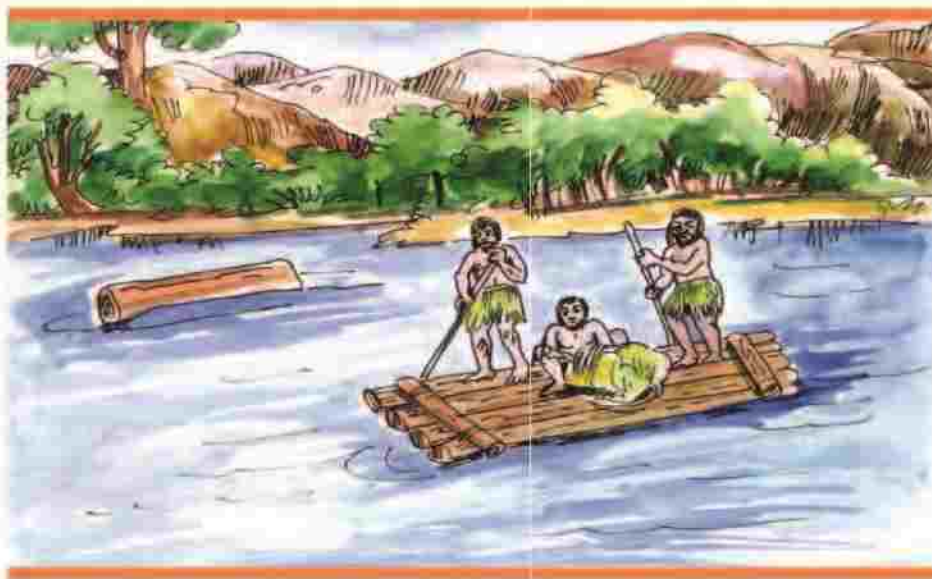
କାଳକ୍ରମେ ମଣିଷ ନିଜ ଉଚ୍ଚପାଖରେ ଥିବା ପରିବେଶକୁ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । କଷ୍ଟ ଦାୟକ ଜୀବନ ଛାଡ଼ି ସୁଖ ଦାୟକ ଜୀବନଯାପନ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କଲା । ନଦୀ କୂଳରେ ପାଣି ସହଜରେ ମିଳୁଥିଲା । ନଦୀ କୂଳର

ମାଟି ଉର୍ବର ଥିଲା । ତେଣୁ ଆଦିମ ମଣିଷ ଋଷଜାମ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନଦୀ କୂଳ ଅଞ୍ଚଳ ଦେଖି ବସବାସ କଲା । ମାଟିରେ ମଞ୍ଜି ପୋତି ଓ ପାଣି ଦେଇ ସେ ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ବଢ଼ାଇଲା । ଏହିପରି ମଣିଷର ପ୍ରଥମ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଏଣିକି ସେ ଆଉ ବାରକୁଳା ଜୀବନ ପସନ୍ଦ କଲାନାହିଁ । ସ୍ଥାୟୀଭାବେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଜୀବନ ବିତାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ।

- ଆମେ ନଦୀରେ ଯିବା ଆସିବା କରିବା ଓ ଜିନିଷ ପତ୍ର ନେବା ଆଣିବା କରିବା ନିମନ୍ତେ କ'ଣ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ ?

ଯେପରି - ତଙ୍ଗା, _____

ମଣିଷ ପାଣିରେ କାଠ ଭାସୁଥିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା । ସେ ବଡ଼ ବଡ଼ କାଠଗୁଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ନଦୀର ଗୋଟିଏ ପଟରୁ ଅନ୍ୟ ପଟକୁ ଅତି ସହଜରେ ଯିବା ଆସିବା କଲା । ପରେ କାଠରୁ ନୌକା ତିଆରି କଲା । ଏହି ନୌକା ତାକୁ ଜଳପଥରେ ଯିବା ଆସିବା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କଲା । କାଠ ଗୁଡ଼ିକୁ କାଟି ମଣିଷ ଚକ ତିଆରି କଲା । ଚକର କେନ୍ଦ୍ରରେ କଣା କଲା । ଚକମାନଙ୍କୁ କାଠର ଅଖ ସାହାଯ୍ୟରେ ଯୋଡ଼ି କାଠଗାଡ଼ିମାନ ତିଆରି କଲା । ଏହାପରେ ସେ ଅତି ସହଜରେ ଜିନିଷପତ୍ରମାନ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ନେଇ ପାରିଲା ।

ସଭ୍ୟତାର ଜୁମ ବିକାଶ ଓ ଉତ୍ଥାନ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂପର୍କ

କୁଦ୍ଧି ଓ କୌଶଳର ବିକାଶ ଯୋଗୁ ମଣିଷ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ କୋଠାବାଡ଼ି, ସ୍ଥାନାଗାର ଆଦି ନିର୍ମାଣ କରି ସହରମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲା । ସେ ଅଧିକ ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କଲା । ସୁନ୍ଦର ମାଟି ପାତ୍ର, ପଥରର ମୂର୍ତ୍ତି ଅଳଙ୍କାର ଆଦି ତିଆରି କଲା । ସହର ଓ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା ଏହି ସବୁ ଜିନିଷପତ୍ରର ବିନିମୟ ଉଭୟ ସହର ଓ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ହେଲା । ଏହାପରେ ମଣିଷର କାରିଗରି କୌଶଳର ବିକାଶ ଘଟିଲା । ସହରରେ ମଣିଷର ବସବାସ ସମୟରୁ ନଗର ସଭ୍ୟତାର ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

ଏହାର ପ୍ରମାଣ ସିନ୍ଧୁ ନଦୀକୂଳର ମହେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼ାଠାରୁ ଓ ହରପ୍ପା ନଗର ଦୁଇଟିର ଧୂସାବଶେଷରୁ ମିଳିଥାଏ । ସେଠାରୁ ଉପଲବ୍ଧ ବିଭିନ୍ନ ଅଳଙ୍କାର, ପାଣିପାତ୍ର, ପଶୁପତିଙ୍କ ଚିତ୍ର ଥିବା ମୋହର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକ ମଣିଷର ଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରି କୌଶଳର ସୂଚନା ଦିଏ ।

ସେହି ନଗର ଦ୍ଵୟର ନିର୍ମାଣ ଶୈଳୀ ଓ କୌଶଳ ବର୍ତ୍ତମାନର ନଗର ନିର୍ମାଣ କୌଶଳ ଭଳି ମଧ୍ୟ ଅତି ଉନ୍ନତ ଥିଲା ।

ଆଧୁନିକ ପ୍ରଗତିରେ ବିଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରି ବିଦ୍ୟାର ଭୂମିକା

- ଆଧୁନିକ ମଣିଷ କେଉଁ କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତିମାନ ଉଦ୍ଭାବନ କରି ବିଜ୍ଞାନକୁ ମଣିଷ ସେବାରେ ଲଗାଇଛି ତା'ର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ଯେପରି - କୃଷି

_____	_____	_____
_____	_____	_____

ମଣିଷର ବୁଦ୍ଧିର ବିକାଶ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ଘଟିନଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ତାକୁ ଶହ ଶହ ଓ ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ଲାଗିଥିଲା । ସେ ନିଜର ଦକ୍ଷତା ଓ ବୁଦ୍ଧି ବଳରେ ବନ୍ୟଜନ୍ତୁଙ୍କ ଉପରେ ନିଜର ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର କରି ପାରିଲା । ବନ୍ୟଜନ୍ତୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୁକୁର ପ୍ରଥମେ ତା'ର ବୋଲ ମାନିଲା ଓ ବିଭିନ୍ନ କାମରେ ମଣିଷକୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲା । ଗାଈ, ବଳଦ , ମଇଁଷି ଆଦି ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଘରେ ପାଳିଲା ଓ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଭିନ୍ନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ନେଲା । ଏତିକିରେ

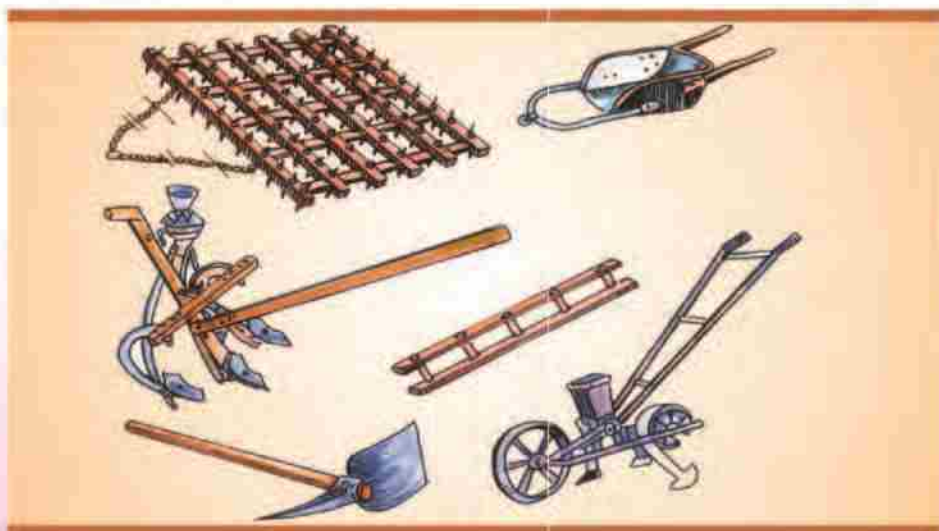
ପୁରାତନ କାଳର ମଣିଷ ସବୁଝ ହୋଇ ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ନିଜର ଜ୍ଞାନ ଓ କୌଶଳ ଖଟାଇ ନୂତନ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ମାନ ଉଦ୍ଭାବନ କଲା । ସେ ସବୁ ଯନ୍ତ୍ରକୁ କୃଷି, ଗମନାଗମନ, ଶିଳ୍ପ, ଶିକ୍ଷା, ଯୋଗାଯୋଗ ଆଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରୟୋଗ କଲା । ଏହିପରି ମଣିଷର ପ୍ରଗତିରେ ବିଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରି ବିଦ୍ୟା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କଲା ।

କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରି ବିଦ୍ୟାର ଭୂମିକା

- ତୁମେ ଜାଣିଥିବା କେତେଗୁଡ଼ିଏ କୃଷି ଉପକରଣର ନାମ ଲେଖ । ସେ ସବୁ ଉପକରଣ କେଉଁ କେଉଁ କାମରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ଲେଖ ।

	ରକ୍ଷ ଉପକରଣର ନାମ	ତା'ର ବ୍ୟବହାର
ଯଥା-	କାଠଲଙ୍ଗଳ	ହଳ କରିବା

ଆମ ଦେଶର ରକ୍ଷା କାଠଲଙ୍ଗଳ, ମଇ, ଦାଆ, କୁରାଡ଼ି, କୋଡ଼ି, କୋଦାଳ ଆଦି ଉପକରଣ ରକ୍ଷବାସ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହାର କରେ । ସେ ସବୁରେ ରକ୍ଷକାମ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ସମୟ ଲାଗେ ଓ ଅଧିକ ପରିଶ୍ରମ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଥାଏ । ରକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସହଜ, ସରଳ ଓ ଉନ୍ନତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବିଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରି ବିଦ୍ୟାର ସହାୟତାରେ ଏବେ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ଉନ୍ନତ ଧରଣର କୃଷି ଉପକରଣ ବାହାରିଲାଣି । ସେହି ସବୁ ଉପକରଣ ମଧ୍ୟରେ କଳ ଲଙ୍ଗଳ, ଧାନ ବୁଣିବା ଯନ୍ତ୍ର, ଧାନ ଚରା ଲଗାଇବା ଯନ୍ତ୍ର, ଧାନ ଉପାଡ଼ିବା ଯନ୍ତ୍ର, ଧାନ ଅମଳ ଯନ୍ତ୍ର, ମାଟି ସମତୁଳ କରିବା ଯନ୍ତ୍ର ଆଦି ରକ୍ଷବାସରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଅଛି ।

ଜମିରୁ ଅଧିକ ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏବେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉନ୍ନତ ଧରଣର ବିହନ, ପୋକମରା ଦ୍ରବ୍ୟ, ରାସାୟନିକ ସାର ଆଦି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଅଛି । ଗୋଟିଏ ଜମିରୁ ଏକାଧିକ ଫସଲ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଅଛି । ଏହାଫଳରେ ଗଣ୍ୟ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରୁ ପୂର୍ବାପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଫସଲ ଅମଳ କରି ପାରୁଛି ଓ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟ ପାଇ ପାରୁଅଛି । ଏସବୁ ପ୍ରଗତି ବିଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରି ବିଦ୍ୟାର ପ୍ରୟୋଗ ଯୋଗୁ ସମ୍ଭବପର ହୋଇପାରିଛି ।

ଗମନାଗମନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରି ବିଦ୍ୟାର ଅବଦାନ

- ମଣିଷ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବାଆସିବା ବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ଯାନବାହନ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଏ । ତୁମେ ଜାଣିଥିବା କେତେକ ଯାନବାହନର ନାମ ଲେଖ ।

ଯେପରି - ସାଇକେଲ, _____

ତୁମେ ଲେଖୁଥିବା ଯାନବାହନ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଜଳପଥ, ସ୍ଥଳପଥ ଓ ଆକାଶ ପଥରେ ଯିବା ଆସିବା କରନ୍ତି, ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା କୋଠରୀ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖ ।

ଜଳପଥ

ସ୍ଥଳପଥ

ଆକାଶପଥ

ପୁରାତନ କାଳରେ ମଣିଷ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନକୁ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ନାହିଁ ନଥିବା ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିଲା । ଆଜିକାଲି ଭଳି ସେତେବେଳେ ରାସ୍ତା ଘାଟର ସୁବିଧା ନ ଥିଲା । ସେ ମାଟି, ଗୋଡ଼ି ଆଦି ପକାଇ ରାସ୍ତା ତିଆରି କଲା । ଯିବାଆସିବାର ସୁବିଧା ଲାଗି ସେ ରାସ୍ତାରେ ପିରୁ ପକାଇ ପିରୁରାସ୍ତା ତିଆରି କଲା ଓ ସଡ଼କ ପଥକୁ ଉନ୍ନତ କଲା ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମଣିଷ ରେଳ ରାସ୍ତା ତିଆରି କଲା । ରେଳ ପଥରେ ଦୂରସ୍ଥାନ ମାନକୁ ଯିବା ଆସିବା କରିବା ଓ ଜିନିଷ ପତ୍ର ପଠାଇ ପାରିଲା । ଲକ୍ଷ ଓ ବୁଢ଼ାଜାହାଜଦ୍ୱାରା ଜଳପଥରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନକୁ ଯିବା ସମ୍ଭବ ହେଲା । ଆଜିକାଲି ହେଲିକପ୍ଟର, ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଆଦି ସାହାଯ୍ୟରେ ମଣିଷ ଆକାଶ ପଥରେ ବହୁ ଦୂର ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇପାରୁ ଅଛି । ଏସବୁ ଗମନାଗମନର ସୁବିଧା ଯୋଗୁ ଦେଶ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତା କମି ଆସିଛି । ଗୋଟିଏ ଦେଶର ଲୋକ ଅନ୍ୟ ଦେଶକୁ ଆଡି ସହଜରେ ଓ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଯାଆସକରିପାରୁଛି । ମଣିଷର ଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରି ବିଦ୍ୟା ଯୋଗୁ ଏସବୁ ସମ୍ଭବପର ହୋଇ ପାରିଛି ।

ଶିକ୍ଷକ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରି ବିଦ୍ୟାର ଭୂମିକା :

ପୂର୍ବକାଳର ମଣିଷ କୃଷି ଉପରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା । ସେ ଗଛର ବଡ଼ ବଡ଼ ପତ୍ର ପିନ୍ଧୁଥିଲା । କେତେକ ମଧ୍ୟ ଗଛର ବଳକଳ ପିନ୍ଧି ଲଜ୍ଜା ନିବାରଣ କରୁଥିଲେ । କାଳକ୍ରମେ ସେ ତନ୍ତ ତିଆରି କଲା ଓ ହାତରେ ଲୁଗା ବୁଣିଲା । ହାତ ତିଆରି କପଡ଼ାର ଉତ୍ପତ୍ତି କାଳକ୍ରମେ ବଢ଼ିଲା । ମଣିଷର ହାତ ତିଆରି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଦ୍ୱାରା ବହୁ ପରିମାଣର ଜିନିଷପତ୍ର ଉତ୍ପାଦିତ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ତେଣୁ ହସ୍ତ ଉଲ୍ଲିତ ତନ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ଯନ୍ତ୍ର ଉଲ୍ଲିତ କଳତନ୍ତ ବ୍ୟବହାର କରି, ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବହୁତ ଲୁଗା ଉତ୍ପାଦନ କଲା । ଏହିପରି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରମାନ ଉଦ୍ଭାବନ କରି ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବହୁ ପରିମାଣରେ ନିତ୍ୟ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ଜିନିଷ ଉତ୍ପାଦନ କରିପାରିଲା । ଏହି ଫଳରେ ଶିକ୍ଷକ୍ଷେତ୍ରରେ ନୂଆ ନୂଆ କଳକାରଖାନାମାନ ଗଢି ଉଠିଲା ।

ସେହି କଳକାରଖାନାମାନ ସାଧାରଣତଃ କଞ୍ଚାମାଲ ଅଧିକ ମିଳୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ବସାଇଲା । ଗମନାଗମନର ସୁବିଧା ଥିବା ହେତୁ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ମଧ୍ୟ ଦୂର ସ୍ଥାନରୁ କଞ୍ଚାମାଲ ଆଣିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲା । ଏହିପରି ଦେଶ ବିଦେଶରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଶିଳ୍ପ କାରଖାନାମାନ ବସି ପାରିଲା । ଝୋଟ ମିଳୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଝୋଟକଳ, ଆଖୁ ମିଳୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଚିନି କଳ, ବାଉଁଶ ଓ ସବାଲ ଘାସ ମିଳୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ କାଗଜ କଳ ଆଦି ଗଢ଼ିଉଠିଲା । ତେଣୁ ଲୋକେ ପୂର୍ବପରି ଆଉ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭର କଲେ ନାହିଁ । କ୍ରମଶଃ ବିଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରି ବିଦ୍ୟାର ସହାୟତାରେ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଉନ୍ନତି ଘଟିଲା ।

ତୁମ ଅଂଚଳରେ ଥିବା କେତେଗୁଡ଼ିଏ କଞ୍ଚାମାଲର ନାମ ଲେଖ । ସେହିସବୁ କଞ୍ଚାମାଲ ବ୍ୟବହାର କରି କେଉଁ ଶିଳ୍ପ ଗଢ଼ି ଉଠିଛି ଲେଖ ।

ଯେପରି

କଞ୍ଚାମାଲର ନାମ	ଶିଳ୍ପ
ବାଉଁଶ	କାଗଜ

ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରି ବିଦ୍ୟାର ଭୂମିକା

- ଆଜିକାଲି ମଣିଷ କେବଳ ବହିପଢ଼ିବା ଦ୍ଵାରା ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରୁ ନାହିଁ । ସେ ତା'ର ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଯନ୍ତ୍ରର ସାହାଯ୍ୟ ନେଉଅଛି । ତୁମେ ଜାଣିଥିବା ସେହି ସବୁ ଯନ୍ତ୍ରର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ଯେପରି - ରେଡ଼ିଓ

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

ପୂର୍ବେ ମଣିଷ ଲେଖୁପଢ଼ି ଜାଣି ନ ଥିଲା । ସେ କେବଳ ଶବ୍ଦ ମାଧ୍ୟମରେ ନିଜ ମନର ଭାବ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଛବି ଆଙ୍କି ନିଜ ମନର ଭାବ ଅନ୍ୟକୁ ଜଣାଇଲା । କାଳକ୍ରମେ କାଠିରେ ଲେଖନୀ ତିଆରି କଲା ଓ ପତ୍ର ଉପରେ ଛବି ଆଙ୍କି ପାରିଲା । ସେହିସବୁ ଛବିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଅକ୍ଷରରୂପେ କାମ କଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେ ବିଭିନ୍ନ ସଂକେତ ବା ଚିହ୍ନ ତିଆରି କଲା । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଅକ୍ଷର ସୃଷ୍ଟି କଲା । କାଗଜ ଓ କଲମ ଉଦ୍ଭାବନ ପରେ ଲେଖାପଢ଼ା ସହଜ ହେଲା । ଛାପାକଳ ଉଦ୍ଭାବନ ପରେ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଉନ୍ନତି ଘଟିଲା । ସେ ପ୍ରଥମେ ଛୋଟ ଛୋଟ ବହି ଛାପିଲା । ପରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ବହି ତିଆରି କଲା । ସେହି ସବୁ ବହିରେ ସେ ଜାଣିଥିବା ତଥ୍ୟ ଓ ଜ୍ଞାନକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମଣିଷ ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶେଷ ଲାଭବାନ ହେଲା ।

ଆଜିକାଲି ମଣିଷର ଶିକ୍ଷାରେ ବିଜ୍ଞାନ ବିଶେଷଭାବେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ଆମ ଦେଶରେ ରେଡ଼ିଓ ଓ ଟେଲିଭିଜନ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାନ ପ୍ରସାରିତ ହେଉଅଛି । ଉପଗ୍ରହ ମାଧ୍ୟମରେ ଏସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବହୁ ଦୂରମ ଓ ଅପହଞ୍ଚ ଅଞ୍ଚଳର ପିଲାମାନେ ଦେଖି ପାରୁଛନ୍ତି । ମଣିଷ ଉପଗ୍ରହ ଯୋଗୁ ପାଣିପାଗ ସଂପର୍କୀୟ ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଜାଣି ପାରୁଛି । ଡକ୍ଟରମାନେ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି ଓ ଝଡ଼ବତାସରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିପାରୁଅଛି ।

ଯୋଗାଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଜୀବନର ବିଦ୍ୟା

ଆଜିର ମଣିଷ ଘରେ ବସି ଦେଶବିଦେଶର ଖବର କାହା ସାହାଯ୍ୟରେ ଜାଣିପାରୁଛି ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଲେଖ ।

ଯଥା : ସମ୍ବାଦ ପତ୍ର

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

ଘରଠାରୁ ଦୂରରେ ରହୁଥିବା ମଣିଷର ଭଲମନ୍ଦ ଖବର ଜାଣିବାକୁ କିଏ ବା ନ ରହେ ! ସେହିପରି ବ୍ୟବସାୟ, ଶିକ୍ଷା, ଭ୍ରମଣ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ସହିତ ସଂପର୍କ ରକ୍ଷା କରିବା ମଧ୍ୟ ଆମର ଦରକାର ପଡ଼ିଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ଆମକୁ ବିଭିନ୍ନ ମାଧ୍ୟମ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେ ସବୁ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ କିମ୍ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ସହିତ ସଂପର୍କ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ରାଷ୍ଟ୍ରାଘାଟ, ଗମନାଗମନ ଆଦିର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ନ ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଖବର ପଠାଇବା ପାଇଁ ଲୋକେ ବହୁତ ଅସୁବିଧା ଭୋଗୁ ଥିଲେ । କାଳକ୍ରମେ ମଣିଷ ଲେଖି ପଢ଼ି ଜାଣିଲା । ଛାପାକଳ ଉଦ୍ଭାବନ କଲା । ତାଙ୍କ ସେବାଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳର ଚିଠିକୁ ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ପଠାଇ ପାରିଲା ।

ଆଜିକାଲି ଯୋଗାଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରି ବିଦ୍ୟାର ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଭୃତ ଉନ୍ନତି ଆଣିପାରିଛି । ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳର ଖବର ସମ୍ବାଦ ପତ୍ର ଦ୍ଵାରା ଛପା ହୋଇ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ପାରୁଛି । ଟେଲିଗ୍ରାଫ୍, ଟେଲି ପ୍ରିଣ୍ଟର, ରେଡ଼ିଓ, ଦୂରଦର୍ଶନ, ଟେଲିଫୋନ୍, ପାକ୍, ଇ-ମେଲ୍, ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ଆଦି ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅତି ସହଜ ଓ ଉନ୍ନତ କରିପାରିଅଛି ।

ଆଜି ବିଜ୍ଞାନଯୁଗର ମଣିଷ ଘରେ ଥାଇ ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ଦେଶର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ପାରୁଅଛି । କଥାବାର୍ତ୍ତା ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଦେଖି ପାରୁଅଛି । ଏ ସବୁ ଯୋଗାଯୋଗ ବିଜ୍ଞାନର ଅବଦାନ ଯୋଗୁଁ ସମ୍ଭବ ପର ହୋଇଛି ।

ଭାରତୀୟ ସାଂସ୍କୃତିକ ଜୀବନର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ

ତୁମେ ପଢୁଥିବା ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ସବ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ । ତୁମେ ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା କେତେକ ଉତ୍ସବ ଓ ସେହି ସବୁ ଉତ୍ସବରେ ପରିବେଷଣ କରାଯାଇଥିବା ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା ଉତ୍ସବର ନାମ	ଉତ୍ସବରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
ଯେପରି- ଗଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ	<ul style="list-style-type: none"> - ଜାତୀୟ ପତାକା ଉତ୍ତୋଳନ - ଜାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଗାନ - ଆଲୋଚନା ଚକ୍ର - ନାଟଗୀତ

ସଙ୍ଗୀତ : ସଙ୍ଗୀତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତୀୟମାନଙ୍କର ସୁଖ୍ୟାତି ଦେଶ ବିଦେଶରେ ଅଛି । ସେମାନେ ଆମ ଦେଶର ସଙ୍ଗୀତକୁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଧାରାରେ ପରିବେଷଣ କରିଥାନ୍ତି । ଆମ ଦେଶର ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନୀ, କର୍ଣ୍ଣାଟକୀ ଓ ଓଡ଼ିଶୀ ସଙ୍ଗୀତ ଦେଶ ବିଦେଶରେ ବିଶେଷ ଆଦର ଲାଭ କରିଅଛି । ଏହାଛଡ଼ା ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଞ୍ଚଳିକ ସଙ୍ଗୀତର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ରହିଅଛି ।

ସଙ୍ଗୀତ ଭଳି ଲୋକମାନେ ମଧ୍ୟ ନୃତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୂତନ ଧାରା ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି । ଆମ ଦେଶର କଥକ, କଥାକଳୀ, କୁଚିପୁଡ଼ୀ, ଭାରତନାଟ୍ୟମ୍, ମଣିପୁରୀ, ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟ ସହିତ ଲୋକ ନୃତ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଆଦର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହିଅଛି ।

କଳା : ମଣିଷ ତା'ର ମନର ଭାବକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବା ହେଉଛି ମଣିଷର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କଳା । ପ୍ରାଚୀନ ମଣିଷ ପାହାଡ଼ ଗୁମ୍ଫାର କାନ୍ଥରେ କୁକୁର, ବାଘ, ସିଂହ ଆଦିଙ୍କର ଚିତ୍ର ଆଙ୍କୁଥିଲା । ପ୍ରକୃତିର ବିଭିନ୍ନ ଛବି ଯଥା : ବଣଜଙ୍ଗଲ, ଝରଣା, ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ, ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ଆଦି ମଧ୍ୟ ତା'ର ଚିତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ଥାନ ପାଉଥିଲା । ସେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ମାଟିପାତ୍ର, ବାସନ ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତ୍ରବନଶୀଳ ଚିତ୍ରରେ ଭରପୂର ଥିଲା । ମହେଞ୍ଜୋଦାରୋ ଖନନରୁ ମିଳିଥିବା ଏକ ଚିତ୍ରିତ ପାତ୍ରର ଛବି ଦେଖିଲେ ଆମ ମନରେ ସେତେବେଳର ଚିତ୍ରକଳା ସଂପର୍କରେ ଧାରଣା ଆସେ ।

ଆଜିର ମଣିଷ ତା'ର ଚିତ୍ର କଳା ଜ୍ଞାନକୁ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପଯୋଗ କରୁଅଛି । ସେ ପଥରରେ ସୁନ୍ଦର ଛବି, ମୂର୍ତ୍ତି, ସ୍ତମ୍ଭ, ସ୍ତୁପ ଆଦି ନିର୍ମାଣ କରୁଅଛି । ସେ ସବୁରୁ ଉନ୍ନତ କଳା ଓ ଭାବସୂଚକ ପରିଚୟ ମିଳେ ।

ଭାବସୂଚକ : ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କୋଠାବାଡ଼ି, ଦୁର୍ଗ, ମନ୍ଦିର, ମସଜିଦ୍, ଗାର୍ଜୀ ଆଦିର କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ଓ ନିର୍ମାଣ ଶୈଳୀ ଦେଶ ବିଦେଶର ଦର୍ଶକଙ୍କ ମନ କିଣି ନିଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଆମ ଦେଶର ଉନ୍ନତ କଳା ଓ ଭାବସୂଚକ ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ମହେଞ୍ଜୋଦାରୋର ବୃହତ ସ୍ନାନାଗାର, ସାଞ୍ଜିଠାରେ ଥିବା ବୌଦ୍ଧସ୍ତୁପ ଓ ଅଜନ୍ତାଗୁମ୍ଫାର ପ୍ରବେଶଦ୍ୱାର ବିଶ୍ୱ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ବାକ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ବାଛି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

ସିନ୍ଧୁ, କାଠ ଲଙ୍ଗଳ, କୁକୁର, ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁ, କାଠଗଣ୍ଡି

- (କ) ଆଦିମ ମଣିଷର _____ ପ୍ରଧାନ ଶତ୍ରୁ ଥିଲେ ।
 (ଖ) ଆଦିମ ମଣିଷ _____ କାଟି ଚକ ତିଆରି କରୁଥିଲା ।
 (ଗ) ମହେଞ୍ଜୋଦାରୋ ସଭ୍ୟତା _____ ନଦୀକୂଳରେ ଥିଲା ।
 (ଘ) ଆମ ଦେଶର ଅଧିକାଂଶ ରକ୍ଷା ହଳ କରିବା ନିମନ୍ତେ _____ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ।
 (ଙ) ବନ୍ୟଜନ୍ତୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ _____ ପ୍ରଥମେ ମଣିଷର ବୋଲ ମାନିଥିଲା ।

୨. କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇ ଆସୁଥିବା ପ୍ରାଚୀନ ଉପକରଣ ଓ ଆଧୁନିକ ଉପକରଣର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ଯେପରି :

ପ୍ରାଚୀନ ଉପକରଣ	ଆଧୁନିକ ଉପକରଣ
କାଠ ଲଙ୍ଗଳ	କଳ ଲଙ୍ଗଳ

୩. ଦେଶ ବିଦେଶର ଖବର କେଉଁଥିରୁ କେମିତି ମିଳେ ଉପଯୁକ୍ତ କୋଠରୀରେ '✓' ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

କେଉଁଥିରୁ	କିପରି ମିଳେ			
	ଦେଖି	ଶୁଣି	କହି	ପଢ଼ି
ଉପକରଣ ନାମ				
ସମ୍ବାଦପତ୍ର				
ରେଡ଼ିଓ				
ଦୂରଦର୍ଶନ				
ଟେଲିଫୋନ୍				
ଟେଲିଗ୍ରାଫ୍				
ଟେଲିପ୍ରିଣ୍ଟର				
ଫାକ୍ସ				
ଇ-ମେଲ				
ଇଣ୍ଟରନେଟ୍				

୪. ଯାନବାହନ ଥିବା ହେତୁ ମଣିଷର କି କି ସୁବିଧା ହେଉଛି ଲେଖ ।

୫. ତଳେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ତିନୋଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦିଆଯାଇଅଛି । ସେଥିରୁ ଯେଉଁ ଉତ୍ତରଟି ଠିକ୍, ତାର ଡାହାଣ କଡ଼ରେ ଥିବା କୋଠରୀରେ ☒ ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

(କ) ପ୍ରାଚୀନ କାଳର ମଣିଷ କାହିଁକି କଞ୍ଚାମାଂସ ଖାଉଥିଲା ?

(୧) କଞ୍ଚାମାଂସ ତା'ର ଅତିପ୍ରିୟ ଖାଦ୍ୟ ଥିଲା ।

☐

(୨) କଞ୍ଚାମାଂସକୁ କିପରି ସିଝା ଯାଏ ସେ ଜାଣି ନଥିଲା ।

☐

(୩) କଞ୍ଚାମାଂସରୁ ସେ ଅଧିକ ରକ୍ତ ପାଉଥିଲା ।

☐

(ଖ) ଆଦିମ ମଣିଷ ନଦୀକୂଳରେ ବସବାସ କରିବାକୁ କାହିଁକି ପସନ୍ଦ କରୁଥିଲା ?

(୧) ନଦୀକୁ ସେ ଦେବ ଦେବୀଙ୍କ ଭଳି ପୂଜା କରୁଥିଲା ।

☐

(୨) ନଦୀ ପାଣି ସେ ପାନୀୟ ଜଳରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲା ।

☐

(୩) ନଦୀକୂଳର ମାଟି ଋଷପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ଥିଲା ।

☐

(ଗ) କେଉଁ କାରଣରୁ କୁକୁର ବଣ୍ୟଜନ୍ତୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଦିମ ମଣିଷର ଅତିପ୍ରିୟ ଥିଲା ?

(୧) କୁକୁର ସହଜରେ ମଣିଷର ବୋଲ ମାନୁଥିଲା ।

☐

(୨) କୁକୁର ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ମାରି ମଣିଷକୁ କଥାମାଂସ ଯୋଗାଇଥିଲା ।

☐

(୩) କୁକୁର ପାଇଁ ମଣିଷ ରାତିରେ ଶାନ୍ତିରେ ଶୋଇ ପାରୁଥିଲା ।

☐

(ଘ) କେଉଁ କାରଣରୁ ମଣିଷ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାସାୟନିକ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥିଲା ?

(୧) ରାସାୟନିକ ସାରର ପ୍ରୟୋଗ ହେତୁ ଅଧିକ ଫସଲ ଅମଳ ହେଲା ।

☐

(୨) ରାସାୟନିକ ସାର ଜୀବାଣୁ ଓ ପୋକ ମାରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ।

☐

(୩) ରାସାୟନିକ ସାର ଥରେ ଦେଲେ ଆଉ ଜଳସେଚନର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା ।

☐

ତୁମ ପାଇଁ ଜାମ -

- ତୁମେ ପୁରାତନକାଳର ମଣିଷ ପିନ୍ଧିଥିବା ଅଳଙ୍କାର, ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର, ମହେଞ୍ଜୋଦାରୋ, ହରପ୍ପା ନଗର ସଭ୍ୟତାର ବିଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର ସହ ଆଧୁନିକ ମଣିଷ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଅଳଙ୍କାର, ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର, ନଗର ସଭ୍ୟତାର ବିଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର ସଂଗ୍ରହକର । ସଂଗୃହୀତ ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଏକ ଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଆୟୋଜନ କର ।
- ତୁମର ଅଭିଭାବକ କିମ୍ବା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗ୍ରାମୀଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ତୁମ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ସଂଗ୍ରହାଳୟମାନ ପରିଦର୍ଶନ କର । ସେହି ସବୁ ସଂଗ୍ରହାଳୟରେ ଦେଖୁଥିବା ପୁରାତନ ଜିନିଷପତ୍ର ସହିତ ଆଧୁନିକ ମଣିଷ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଜିନିଷପତ୍ରକୁ ତୁଳନା କର । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ମଣିଷ ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିପରି ଅଗ୍ରଗତି କରିଛି ସେ ସବୁ ଜିନିଷପତ୍ର ଦେଖି ତୁମ ଖାତାରେ ଲେଖ ।